

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. rugsėjo 29 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Ryčio Krasausko (pranešėjas), Ernesto Spruogio ir Skirgailės Žalimienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo atsakovo Vilniaus miesto savivaldybės tarybos apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 12 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo Vyriausybės atstovo Vilniaus ir Alytaus apskrityse pareiškimą atsakovui Vilniaus miesto savivaldybės tarybai dėl sprendimo teisėtumo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse (toliau – ir pareiškėjas) kreipėsi į teismą su pareiškimu, prašydamas: 1) ištirti, ar Vilniaus miesto savivaldybės tarybos (toliau – ir Taryba, atsakovas) 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. 1-305 (2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) patvirtinto Mokesčio už vaiko išlaikymą Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatymo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) dalis, kurioje nustatyta pareiga mokėti mokesť už vaiko maitinimą už nelankyta ir nepateisintą dieną, tačiau nenustatyta, kas yra nelankyta ir nepateisinta diena, atitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintą teisėkūros aiškumo principą; 2) ištirti, ar Aprašo 5 punkto nuostata „nelankyta ir nepateisinta“, 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ bei 11.2.11 papunkčio nuostata „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ atitinka teisėtumo, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – ir VAI) įtvirtintus objektyvumo, nepiktinaudžiavimo valdžia, proporcingumo ir gero viešojo administravimo principus, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintą konstitucinį asmenų lygybės principą, o Aprašo 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ – ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punktą; 3) nustačius, jog minėtos Aprašo 5 punkto, 11.2.2 bei 11.2.11 papunkčių nuostatos neatitinka nurodytų teisės aktų nuostatų, pripažinti jas prieštaraujančiomis nurodytiems teisės aktams.

2. Pareiškėjas pareiškime nurodė, kad:

2.1. Aprašo 5 punkte, kuriame nurodyta, kad už vaiko maitinimą ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse tėvai (globėjai) moka vaiko dienos maitinimo normos mokesť už

kiekvieną lankyta, nelankyta ir nepateisintą dieną, nėra apibrėžta, kas yra nelankyta ir nepateisinta diena, todėl nėra aišku, kokiais atvejais taikoma ši nuostata, t. y. kokiais atvejais nelankytos dienos laikomos pateisintomis, o kokiais – ne. Neaiškus normos turinys sukuria teisinį neapibrėžtumą, dėl kurio apribojama teisinių santykių dalyvių (tėvų) galimybė numatyti, kokios aplinkybės ir kokiais atvejais sukuria pareigą (ne)mokėti mokesčio už vaiko maitinimą už nelankytas dienas ir kokio elgesio iš jų reikalaujama, norint pateisinti nelankytas dienas. Tai yra nesuderinama su teisėkūros aiškumo principu. Teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, kad teisinių santykių subjektai galėtų savo elgesį orientuoti pagal teisės reikalavimus.

2.2. Aprašo 11.2 papunktyje nustatytas sąrašas atvejų (lengvatos), kuriems esant už nelankytas dienas nemokamas mokestis už maitinimą. Tačiau vienais atvejais mokestis už vaiko maitinimą nemokamas nė už vieną nelankyta dieną, o kitais atvejais (11.2.2 bei 11.2.11 p.) – mokamas už pirmas dvi nelankytas dienas. Aprašo 11.2.2 papunktyje nustatyta, kad mokestis už vaiko maitinimą nemokamas, jei vaikas nelanko įstaigos dėl ligos, jei liga tęsėsi tris ir daugiau nelankytų dienų iš eilės, mokestis už maitinimą neskaičiuojamas (jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas). Aprašo 11.2.11 papunktyje nurodyta, kad mokestis už vaiko maitinimą nemokamas dėl kitų priežasčių, jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų. Todėl, sistemiškai vertinant Aprašo 11.2 papunkčio nuostatas, tais atvejais, kai vaikas serga (11.2.2 p.) ar nelanko įstaigos dėl kitų priežasčių (11.2.11 p.) mažiau nei tris dienas, mokestis už vaiko maitinimą yra skaičiuojamas.

2.3. Atsakovas kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybę, prašydamas paaiškinti, dėl kokių priežasčių Apraše nustatytais atvejais yra renkamas mokestis už nelankytas dienas. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2020 m. vasario 18 d. atsakyme Nr. A51-23586/20(3.3.21E-AD24) nėra paaiškinta, kuo vadovaujantis ir dėl kokių priežasčių Apraše nustatyta, kad vienais atvejais už nelankytas dienas skaičiuojamas mokestis už vaiko maitinimą, o kitais – ne. Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595, kuriuo pakeistas Aprašas, aiškinamajame rašte nurodyta, kad vaikų maitinimui produktai užsakomi iš anksto ir dėl tėvų nepakankamo informavimo apie trumpalaikę vaiko ligą įstaiga patiria finansinių nuostolių, todėl paliekama nuostata skaičiuoti mokestį už maitinimą, jei vaikas serga mažiau nei tris dienas. Jokie papildomi duomenys, pagrindžiantys įstaigų patiriamus finansinius nuostolius, nepateikiami, nepaaiškinta, kodėl reikia mokėti būtent už dvi dienas (nenurodyta, prieš kiek laiko yra užsakomi produktai, pradedamas gaminti maistas konkrečiai dienai ir pan.). Kritiškai vertinamas ir argumentas, kad tėvai nepakankamai informuoja įstaigą apie trumpalaikę vaiko ligą, nes Apraše nėra jokių nuostatų, kad, iš anksto informavus įstaigą apie vaiko neatvykimą, mokestis už vaiko maitinimą neskaičiuojamas, t. y. net nesudaryta galimybė nemokėti mokesčio, jei įstaiga iš anksto gauna informaciją apie vaiko neatvykimą. Be to, Aprašo 11.2.2 papunktis pareigą mokėti mokestį už vaiko maitinimą sieja tik su ligos trukme, o ne su informacijos apie vaiko neatvykimą į įstaigą pateikimo momentu (pvz., apie numatytas planines medicinines procedūras tėvai gali informuoti įstaigą iš anksto), nors iš pateiktų savivaldybės paaiškinimų galima daryti išvadą, kad būtent išankstinės informacijos apie vaiko atvykimą į įstaigą pateikimas galėtų būti laikoma aplinkybe, lemiančia pareigą (ne)mokėti mokestį už vaiko maitinimą.

2.4. Nenurodomi motyvai, kodėl už pirmas dvi nelankytas dienas mokama Aprašo 11.2.11 papunktyje nustatytais atvejais, taip pat nėra aišku, kokiais atvejais ir dėl kokių priežasčių yra nustatyta pareiga mokėti mokestį už vaiko maitinimą už nelankytas ir nepateisintas dienas (Aprašo 5 p.). Savivaldybė nepateikė įrodymų, kad prieš nustatant ginčijamą teisinį reguliavimą buvo vertinama, analizuojama, kaip įstaigos nelankymo priežastys yra susijusios su pareiga mokėti už maitinimo paslaugas, kai paslauga nėra teikiama. Todėl toks Apraše nustatytas reglamentavimas, pareiškėjo nuomone, pažeidžia gero viešojo administravimo, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia bei konstitucinį asmenų lygybės įstatymui principus.

2.5. Aprašo 7 punkte nurodyta, kad mokestis už maitinimą yra skiriamas vaikams maitinti (maisto produktams įsigyti). Taigi, akivaizdu, jog maitinimo mokestis yra siejamas su aiškiomis, realiai patirtomis išlaidomis, susijusiomis su maisto produktų įsigijimu. Jei vaikas nelanko ugdymo įstaigos, maistas jam negaminamas, ugdymo įstaiga jokių faktinių išlaidų (tiesioginių nuostolių)

nepatiria. Tai reiškia, kad, pagal Tarybos nustatytą reguliavimą, įstaiga nepagrįstai, nesąžiningai gauna tiesioginę turtinę naudą. Vaikų maitinimas laikytinas atlygintina paslauga, todėl reguliuojant šiuos santykius turi būti atsižvelgiama ir į civilinės teisės principus. Vienas pagrindinių civilinės teisės principų – niekas negali praturtėti svetimo nuostolio sąskaita be įstatyme nustatyto pagrindo.

2.6. Mokesčio už vaiko maitinimą nemokėjimas, kai vaikas nelanko įstaigos, turėtų būti traktuojamas kaip bendra taisyklė, taikoma visiems asmenims, o ne kaip lengvata. Todėl Taryba, Aprašo 11.2 papunktyje išvardindama atvejus (lengvatas), kada mokestis už maitinimą įstaigos nelankymo atveju yra nemokamas, elgėsi ne tik neracionaliai, pažeidė VAĮ 3 straipsnio 3 punkte įtvirtintą proporcingumo principą, reiškiantį, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus, bet ir sukūrė papildomą administracinę naštą tiek tėvams, įpareigodama teikti šias aplinkybes pagrindžiančius dokumentus (pvz., pažymas iš darboviečių), tiek įstaigoms, kurios šiuos duomenis turi administruoti.

2.7. Nagrinėjamu atveju vertinama situacija, kai vienais atvejais įstaigos nelankantiems vaikams mokestis už maitinimą yra skaičiuojamas (už pirmas dvi nelankytas dienas ar už nelankytas ir nepateisintas dienas), o kitais atvejais – neskaičiuojamas. Akivaizdu, kad mokesčio už maitinimą mokėjimas įstaigos nelankymo atveju yra skirtingai reguliuojamas ir priklauso nuo priežasčių, dėl kurių vaikas nelanko įstaigos, o tam tikrais atvejais ir nuo nelankymo trukmės. Tokio diferencijuoto reguliavimo savivaldybė nepagrindė jokiais objektyviomis aplinkybėmis (nepateikti jokie argumentai, kokią įtaką (ne)mokėjimui už nelankytas dienas turi vienos ar kitos nelankymo priežastys, kai tiek vienais, tiek kitais atvejais maitinimo paslauga neteikiama visiems įstaigos nelankantiems vaikams). Taigi darytina išvada, kad vaikai, nelankantys įstaigos dėl Aprašo 5 punkte, 11.2.2 bei 11.2.11 papunktyje nustatytų priežasčių, yra diskriminuojami ir yra blogesnėje padėtyje nei vaikai, nelankantys įstaigos dėl kitų Aprašo 11.2 papunktyje nurodytų priežasčių.

2.8. Aprašo 11.2.2 papunktis, kuriame nustatyta, kad mokesčio už maitinimą už nelankytas dienas mokėjimas (nemokėjimas) priklauso nuo vaiko ligos trukmės, pažeidžia ir Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punkte įtvirtintą nediskriminavimo principą, kuris draudžia diskriminuoti vaikus ir pagal sveikatos būklę, nes trumpiau (lengvesne liga) sergantys vaikai atsiduria mažiau palankioje padėtyje, nei ilgiau sergantys vaikai ar vaikai, nelankantys įstaigos dėl kitų Aprašo 11.2 papunktyje nurodytų priežasčių.

3. Atsakovas Taryba atsiliepime su pareiškimu nesutinka ir prašo jį atmesti. Atsiliepime į pareiškimą nurodė, kad:

3.1. Pareiškėjas, cituodamas Konstitucijos, VAĮ nuostatas bei teismų praktiką, ir teigdamas, jog ginčijamos normos prieštarauja gero viešojo administravimo, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia bei konstitucinio asmenų lygybės įstatymui principams, nepateikia poziciją patvirtinančių duomenų, teiginiai suformuluoti abejonių, klausimo forma, nurodoma tik deklaratyvi nuomonė. Pareiškėjo pateiktas pareiškimas dėl Aprašo teisėtumo ištyrimo neatitinka Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) praktikoje keliamų reikalavimų, todėl ši administracinė byla turėtų būti nutraukta.

3.2. Pareiškėjas pareiškime kelia vieną esminių Aprašo problemų, kad jame nėra reglamentuota, kaip apibrėžiama „nelankyta“ ir „nepateisinta“ diena. Nurodė, kad Aprašo 22 punkte yra nurodytos asmens nelankymo priežastys, kurios pripažįstamos svarbiomis, taip pat ikimokyklinio ugdymo įstaigoms palikta diskrecijos teisė tam tikrais išskirtiniais atvejais nelankymo priežastį pripažinti svarbia ir pateisinti, priešingu atveju diena tampa nelankyta ir nepateisinta. Sistemiskai taikant Aprašo nuostatas, lingvistiškai nesunkiai galima suvokti, kad nepateisinta diena – tai asmens nelankyta ir nepateisinta diena, tačiau nelankyta diena nebūtinai yra tik nepateisinta diena. Praktikoje yra daug atvejų, kai nelankyta diena yra pateisinta, tačiau vaiko, nelankančio ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo įstaigos, tėvai privalo mokėti už maitinimą, pvz., Aprašo 11.2.8 papunktis, kai nereikia mokėti už maitinimą nelaimių šeimoje (artimųjų mirties ir pan.) atvejais, tačiau ne ilgiau kaip tris dienas, o ketvirta diena gali būti traktuojama kaip nelankyta ir pateisinta diena, tačiau tėvai vis viena turėtų padengti maitinimo išlaidas nuo ketvirtos (ir toliau) dienos. Taryba, siekdama išvengti sąvokų interpretavimo, situacijų neaiškumo, visas tris galimas situacijas išskyrė atskirai, sąvokas sujungdama jungtuku „ir“. Pažymi, kad tam tikrus galimus neaiškumus išsprendžia kiekviena

ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaiga, kadangi kiekviena įstaiga yra nustačiusi, kuriais atvejais priežastis yra pripažįstama svarbia ir pateisinama, kuriais atvejais – nepateisinama, taip pat reglamentuojama ir pranešimo dėl neatvykimo tvarka.

3.3. Pareiškėjas nepagrįstai teigia, kad ginčijamos Aprašo nuostatos prieštarauja teisės principams, t. y. nepiktnaudžiavimo valdžia principui. Taryba, priimdama Aprašą, vadovavosi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 36 straipsnio 9 dalimi, kurioje reglamentuota, kad už sąlygų sudarymą vaikų ir mokinių maitinimui organizuoti valstybės ir savivaldybės ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokykloje atsako savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas), kitose ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokyklose – savininkas (dalyvių susirinkimas); už maitinimo organizavimą šioje dalyje nurodytose mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose, vykdančiose pirminį profesinį mokymą, atsako mokyklos vadovas. Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 10 punktą, savivaldybės turi teisę organizuoti maitinimo paslaugas teisės aktų nustatyta tvarka švietimo įstaigose, įgyvendinančiose mokymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo lavinimo programas. Taigi, Taryba, priimdama Aprašą, atsižvelgė į pareiškėjo išsakytas pastabas, ir sutikdama su jomis pakeitė tam tikras Aprašo dalis. Nurodė, kad, atsižvelgdama į pareiškėjo pasiūlymus, Aprašą keitė net du kartus – 2020 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. 1-420 ir 2020 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. 1-595, todėl Taryba neperžengė savivaldybėms suteiktų kompetencijos ribų, nepažeidė gero viešojo administravimo, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia bei konstitucinio asmenų lygybės įstatymui principų.

3.4. Pareiškėjas kelia klausimą, ar Aprašo nuostatos neprieštarauja Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintam teisėkūros aiškumo principui. Sistemiskai aiškinant Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatas, matyti, kad reikalavimas vadovautis teisėkūros principais yra tik vienas iš reikalavimų, taikomų rengiant norminių teisės aktų projektus, tai nėra skiriamasis norminių teisės aktų projektų požymis. Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnyje išvardyti pagrindiniai principai, kuriais paremta vietos savivalda, o vienas tokių principų – savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principas. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus (Vietos savivaldos įstatymo 4 str. 6 p.). Visi priimami teisės aktai turi atitikti bendruosius teisės principus. Šiuo atveju Taryba užtikrino Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytų principų laikymąsi. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoms paliekama diskrecijos teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant teisės aktų, pritaikyti Aprašo nuostatas.

3.5. Aprašo 11.2.2 bei 11.2.11 papunkčių priėmimo argumentai buvo pateikti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2020 m. vasario 18 d. atsakyme Nr. A51-23586/20(3.3.21E-AD24) ir 2020 m. rugpjūčio 4 d. atsakyme Nr. A51-97757/20(3.3.2.1-AD24) „Dėl informacijos pateikimo“. 2020 m. liepos 13 d. atsakovas papildė teiktą 2020 m. vasario 18 d. raštą, nurodė, dėl kokios priežasties nebuvo atsižvelgta į visus pareiškėjo siūlymus dėl Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių pakeitimo, todėl akivaizdu, jog dėl ligos ar dėl kitų priežasčių vieną ar dvi dienas praleidę asmenys ne visais atvejais iš karto informuoja ikimokyklinio ugdymo įstaigas, dėl to patiriama nuostolių (papildomai nupirktos, tačiau nesuvartotos maisto porcijos naikinamos), kurių, manytina, neturėtų atlyginti ikimokyklinio ugdymo įstaigos, nesant jokios jų kaltės.

3.6. Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiuose reglamentuotų normų priėmimo prasmė visai kita – jos buvo įtvirtintos siekiant išvengti neretai pasitaikančių piktnaudžiavimo atvejų. Jei vaikas dėl ligos ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo įstaigos nelankė tik vieną arba dvi darbo dienas, siekiant išvengti piktnaudžiavimo, kaip saugiklis nustatyta galimybė skaičiuoti mokesčių už tų kelių dienų maitinimą. Priešingu atveju ikimokyklinio ugdymo įstaigos patirtų piniginių nuostolių. Maistas užsakomas iš anksto, gaminama tiek, kiek vaikų buvo vakar ar net anksčiau (priklauso nuo įstaigų vidaus dokumentų, sudarytų sutarčių su tiekėjais). Atkreipė dėmesį, jog teisės aktų nustatyta tvarka kiekvienam vaikui yra paskiriama konkreti pinigų suma (tuo pačiu Tarybos sprendimu patvirtintos ir kainos kiekvienai grupei, pavyzdžiui, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse, dirbančiose 10,5 ir 12 valandų, vieno vaiko dienos maitinimo norma įkainojama lopšelio grupėse – 2,20 Eur, darželio grupėse – 2,50 Eur). Nepranešus įstaigoms apie vaiko neatvykimą, maisto produktai

išmetami, be pagrįsto pagrindo švaistomos valstybės ir savivaldybių lėšos, kurios gali būti panaudojamos kitoms vaikų tobulėjimo sritims. Mano, kad pripažinus, jog skundžiami Aprašo punktai prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, būtų pažeidžiamas viešasis interesas.

3.7. Liga priskiriama skubiems vaiko neatvykimo į ikimokyklinio ugdymo įstaigą atvejams. Neretai susirgusio vaiko tėvai neinformuoja įstaigų apie vaiko neatvykimą, kadangi ligos, priešingai, nei Apraše minimi kiti maisto kompensavimo atvejai (pvz., tėvų atostogų, vasaros meto, įstaigos uždarymo remontui ir kt.), nėra įmanoma suplanuoti, tačiau įstaigoms taip pat palikta diskrecija išimtiniais atvejais patenkinti prašymą nemokėti mokesčio už maistą ir kitais skubiais atvejais, kurie gali pasitaikyti praktinėje veikloje (Aprašo 11.2.11 p.). Taip pat pažymėjo, kad, vertinant pareiškėjo pateiktus siūlymus, atsakovas dėl Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių bendravo su Vilniaus miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų asociacija, kurios atstovai, atsižvelgdami į ikimokyklinio ugdymo įstaigų praktiką ir siekdami išvengti finansinių nuostolių, taip pat pasiūlė taikyti Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiuose įtvirtintas nuostatas.

II.

4. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2020 m. gruodžio 11 d. sprendimu pripažino, kad: 1) Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. 1-305 patvirtinto Aprašo 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ ir 11.2.11 papunkčio nuostata „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui, VAĮ 3 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytiems objektyvumo ir proporcingumo principams; 2) Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. 1-305 patvirtinto Aprašo 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ neprieštarauja Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punktui; 3) Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. 1-305 patvirtintas Aprašas ir jo 5 punktas tiek, kiek nėra apibrėžta sąvoka „nelankyta ir nepateisinta diena“, neprieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam teisinio tikrumo ir aiškumo principui ir Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintam aiškumo principui.

5. Teismas, remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – ir Konstitucinis Teismas) praktika, Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punktu, pažymėjo, kad sąvokos „nelankyta ir nepateisinta diena“ vartojama Aprašo 5, 10 punktuose, Aprašo 11.2.2 papunktyje vartojama sąvoka „nelankyta diena“. Teismas paaiškino, jog Aprašo 5 punkte yra įtvirtinta bendro pobūdžio nuostata, kad vaiko dienos maitinimo normos mokestis (toliau – ir Mokestis) mokamas už kiekvieną lankyta, nelankyta ir nepateisintą dieną. Aprašo 10 punkte įtvirtintas atveju, kada Mokestis mažinamas 50 procentų už kiekvieną lankyta, nelankyta ir nepateisintą dieną, sąrašas ir nurodyti dokumentai, kurie turi būti pateikiami, siekiant pasinaudoti atitinkamame papunktyje nustatyta Mokesčio lengvata. Aprašo 11 punkte įtvirtintas atveju, kada Mokestis nemokamas, sąrašas ir nurodyti dokumentai, kurie turi būti pateikiami, siekiant pasinaudoti atitinkamame papunktyje nustatyta Mokesčio lengvata. Aprašo 12–18 punktuose detalizuojama Mokesčio lengvatų teikimo tvarka. Todėl teismo vertinimu, lingvistiškai ir sistemiškai aiškinant Aprašo nuostatas, jame yra aiškiai nustatyti atvejai, kokioms sąlygoms esant laikoma, kad diena yra ir nelankyta, ir nepateisinta. Tai iš esmės patvirtina ir kita pareiškėjo pareiškimo dalis, kurioje jis prašo iširti atitinkamų Aprašo 11 punkte nustatytų atvejų ir sąlygų teisėtumą. Taigi, teismas padarė išvadą, kad tai, jog tiek Aprašo 5 punktas, tiek Aprašas tiek, kiek jame nėra apibrėžta sąvoka „nelankyta ir nepateisinta diena“, neprieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam teisinio tikrumo ir aiškumo principui ir Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintam aiškumo principui.

6. Teismas, pasisakydamas dėl Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių teisėtumo nurodė, kad lingvistiškai ir sistemiškai aiškinant minėtas Aprašo nuostatas, galimybė pasinaudoti 11 punkte nustatyta Mokesčio lengvata yra tik tada, kai vaikas nelanko ugdymo įstaigos daugiau kaip 3 dienas. Tačiau jei jis nelanko ugdymo įstaigos dėl tų pačių priežasčių vieną ar dvi dienas, Mokesčio lengvata taikoma nebus. Teismas, įvertinęs proceso dalyvių argumentus, išdėstytus jų procesiniuose

dokumentuose, ir kitą bylos medžiagą, padarė išvadą, kad tokių skirtingų sąlygų pasinaudoti Mokesčio lengvata nustatymas nėra pateisinamas. Teismas pripažino, kad Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiuose nustatytas teisinis reguliavimas suponuoja, kad asmenys, kuriems šis teisinis reguliavimas yra taikomas, pastatomi į nevienodą padėtį atsižvelgiant į tai, kiek dienų vaikas sirgo ar kiek dienų jis nelankė ugdymo įstaigos dėl kitų priežasčių. Šis nevienodas asmenų traktavimas, teismo nuomone, nėra pateisinamas. Tai, kad vienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos vieną ar dvi dienas, o kitas – tris ar daugiau dienų, nagrinėjamu atveju negali būti laikoma tinkama sąlyga skirtingam teisiniui reguliavimui nustatyti. Atsižvelgdamas į tai, teismas konstatavo, kad Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiuose nustatytas teisinis reguliavimas prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui.

7. Teismas pažymėjo, kad Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatos tuo aspektu, kad lengvatos taikymas siejamas tik su vaiko nebuvimo ugdymo įstaigoje trukme, neatsižvelgiant į tai, kad įstaiga iš anksto gauna informaciją apie vaiko neatvykimą, taip pat neatsižvelgiant į tai, kada įstaiga gauna informaciją apie vaiko neatvykimą, neatitinka VAI įtvirtintų objektyvumo ir proporcingumo reikalavimų. Teismas nurodė, jog įstaigos gali išvengti tam tikrų nuostolių jau tą pačią dieną, kai vaikas neatvyksta į ugdymo įstaigą, o kitą dieną nuostoliai apskritai nėra patiriami (tą dieną jau nebegaminami pusryčiai). Taigi, galiojantis teisinis reguliavimas neatitinka susiklosčiusios realios situacijos, yra nepakankamai įvertintas ir pamatuotas. Teismo įsitikinimu, atsakovas nepateikė objektyvių įrodymų ir nenurodė objektyvių priežasčių, kodėl nustatytas 2 dienų trukmės mokestis už vaiko maitinimą yra būtinas, siekiant išvengti nuostolių. Atsižvelgdamas į tai, teismas konstatavo, kad Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatos tiek, kiek lengvatos taikymas yra siejamas su vaiko nebuvimo ugdymo įstaigoje 3 dienų trukme, prieštarauja VAI 3 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytiems objektyvumo ir proporcingumo principams. Teismas taip pat nenustatė aplinkybių, kurios sudarytų pagrindą pripažinti, kad Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatos tiek, kiek lengvatos taikymas yra siejamas su vaiko nebuvimo ugdymo įstaigoje 3 dienų trukme, prieštarauja VAI 3 straipsnio 4 punkte nustatytam nepiktnaudžiavimo valdžia principui. Teismo įsitikinimu, atsakovas, vadovaudamasis Švietimo įstatymo 36 straipsnio 9 dalimi, Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 10 punktu ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ (2018 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. V-1183 redakcija) turėjo kompetenciją patvirtinti Aprašą. Atsakovas taip pat turi teisę nustatyti atitinkamą teisinį reguliavimą, kuris būtų objektyvus ir proporcingas ir turėtų tikslą kompensuoti įstaigų patiriamus nuostolius, susijusius su vaikų maitinimo organizavimu iš anksto ir kurie patiriami būtent dėl vaikų neatvykimo į ugdymo įstaigą. Teismas konstatavo, kad Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatos tiek, kiek lengvatos taikymas siejamas su vaiko nebuvimo ugdymo įstaigoje 3 dienų trukme, neatitinka objektyvumo ir proporcingumo principų, tačiau tai nereiškia, kad atsakovas, nustatydamas šį reguliavimą, pažeidė nepiktnaudžiavimo valdžia principą.

8. Teismas, be kita ko, konstatavo, kad Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiuose nustatytas teisinis reguliavimas prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui. Teismo įsitikinimu, Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiuose nustatytas teisinis reguliavimas nepripažintinas kaip diskriminuojantis vaikus dėl sveikatos būklės. Nors jis ir suponuoja nelygiateisę situaciją Mokesčių lengvatos prasme, tačiau tai nereiškia, kad dėl to vaikai yra diskriminuojami būtent dėl sveikatos būklės. Atsižvelgdamas į tai, teismas padarė išvadą, kad Aprašo 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ neprieštarauja Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punktui.

9. Teismas, nusprendęs, kad Aprašo 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ ir Aprašo 11.2.11 papunkčio nuostata „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ prieštarauja VAI 3 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytiems objektyvumo ir proporcingumo principams, pripažino Aprašo 11.2.2 papunkčio nuostatą „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už

maitinimą skaičiuojamas“ ir Aprašo 11.2.11 papunkčio nuostatą „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ neteisėtomis.

III.

10. Atsakovas apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 11 d. sprendimo dalį, kuria buvo patenkintas pareiškimas ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo pareiškimą atmesti.

11. Apeliaciniame skunde atsakovas nurodo, kad:

11.1. Teismas nenurodė pakankamų argumentų bei motyvų, sudarančių pagrindą patenkinti pareiškėjo pareiškimą. Nagrinėjamu atveju nebuvo įsigilinta į ginčo esmę, Aprašo tvirtinimo aplinkybes, teisinį reglamentavimą. Teismas formaliai taikė bei aiškino teisės aktus, todėl priėmė neteisingą sprendimą. Teismas visiškai nepasisakė dėl esminių argumentų, tokiu būdu pažeisdamas teismo pareigą motyvuoti teismo sprendimus. Nemotyvuotas teismo sprendimas pažeidžia tiek privačių šalių teisėtą lūkestį dėl efektyvios jų teisės į teisminę gynybą realizavimo, tinkamo ginčo išsprendimo, tiek viešąjį interesą, nes šiuo atveju pažeidžiami pagrindiniai proceso principai.

11.2. Teismas neįvertino atsiliepimo argumentų, tik deklaratyviai ir formaliai konstatavo, kad sutinka su pareiškėjo išdėstyta pozicija dėl Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių prieštaravimo aukštesnės galios teisės aktams. Tokiu būdu buvo pažeista aukštesnės instancijos teismų formuojama praktika, kadangi teismas visiškai nemotyavo, koku pagrindu buvo atmesta atsakovo pateikta pozicija.

11.3. Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiuose nustatytas teisinis reguliavimas neprieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui. Taryba, priimdama Aprašą, vadovavosi Švietimo įstatymo 36 straipsnio 9 dalimi. Įstatymų leidėjas, remiantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 10 punktu, savivaldybėms suteikia teisę organizuoti maitinimo paslaugas teisės aktų nustatyta tvarka švietimo įstaigose, įgyvendinančiose mokymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo lavinimo programas. Taigi, atsakovas, priimdamas Aprašą, atsižvelgė į pareiškėjo išsakytas pastabas, sutikdamas su jomis, pakeitė tam tikras Aprašo dalis (Tarybos sprendimas Nr. 1-305, atsižvelgiant į pareiškėjo pasiūlymus, buvo keistas netgi du kartus: Tarybos 2020 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. 1-420 ir 2020 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. 1-595), neperžengė savivaldybėms suteiktų kompetencijos ribų ar lygiateisiškumo principo. Nagrinėjamu atveju būtina akcentuoti, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra pažymėjęs, kad Vyriausybės atstovui įgyvendinant pareigą, numatytą Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte, vietos savivaldybė turi pareigą ją vykdyti, o ginčas teisme turi būti sprendžiamas tik išimtiniais atvejais, kai tam yra realus pagrindas. Kitoks kreipimosi į teismą aiškinimas sudarytų prielaidas bet kokią ginčą, net ir tą, kuris pagrįstai gali būti sprendžiamas bendradarbiaujant Vyriausybės atstovui bei vietos savivaldos institucijai, perkelti į administracinį teismą. Toks aiškinimas būtų nepagrįstas ir pažeistų protingumo principą.

11.4. Siekiant išvengti tėvų piktnaudžiavimo vaiko liga ir kitomis įstaigos nelankymo priežastimis, mokestis už vaiko maitinimą skaičiuojamas, kai vaikas dėl ligos ir kitų priežasčių nelanko ikimokyklinio ugdymo įstaigos mažiau nei tris dienas. Trys dienos – optimalus laiko tarpas informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigą dėl vaiko neatvykimo. Trijų dienų laiko tarpo taikymu siekiama sumažinti ikimokyklinio ugdymo įstaigų patiriamus finansinius nuostolius, kai maisto produktai vaikams maitinti užsakomi iš anksto pagal įstaigos pasirinktą grafiką ir sutartį su produktų tiekėju. Pusryčiai vaikams gaminami pagal praėjusios dienos vaikų skaičių. Pastebima praktika, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) dažnai neinformuoja įstaigų, kad vaiko neatves kitą dieną dėl ligos ar kitų priežasčių. Sutaupytos lėšos yra skiriamos kokybiškesniems ekologiškiems maisto produktams įsigyti ir taip užtikrinti visavertį bei sveiką vaikų maitinimą. Teisingumas negali būti tapatinamas su formaliu teisės aktuose nustatytų taisyklių taikymu. Dėl šių priežasčių, nėra pagrindo sutikti su teismo sprendimu, kadangi toks sprendimas pažeidžia viešąjį interesą (ikimokyklinio ugdymo įstaigų lėšų neprotingą švaistymą, įstaigos auklėtiniai be jokios priežasties praranda teisę dar kokybiškesnį

maitinimą), kadangi tuo atveju, jei būtų panaikinami Aprašo (2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiai, ikimokyklinio ugdymo įstaigos patirtų finansinių nuostolių.

11.5. Teismas nepagrįstai pažymėjo, kad vaikams gaminami pagal praėjusios dienos vaikų skaičių, o pietūs ir vakarienė – pagal atvykusių į įstaigą vaikų skaičių, tad įstaigos gali išvengti tam tikrų nuostolių jau tą pačią dieną, kai vaikas neatvyksta į ugdymo įstaigą, o kitą dieną nuostoliai apskritai nėra patiriami (tą dieną jau nebegaminami pusryčiai), nes neretai vaikai vėluoja atvykti į ikimokyklinio ugdymo įstaigą, sutrikdomas lankomumas, maistas gaminamas ne pagal faktinį vaikų skaičių, tokiu būdu patiriant nuostolių. Taigi, akivaizdu, jog Aprašo 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčiai buvo priimti atsižvelgiant į aktualią situaciją, vadovaujantis kasdiene ikimokyklinio ugdymo įstaigų veikla. Administracinių teismų praktikoje yra pažymėta, kad pirmenybė sprendžiant administracinį ginčą teiktina ne formaliam įstatymų taikymui, o teisingam ginčo išsprendimui.

11.6. Teismas, priimdamas sprendimą, neatsižvelgė į galimą piktnaudžiavimą dėl mokesčio už maistą vengimą, taip pat galimas ir piktnaudžiavimas dėl tėvų noro išlaikyti vietą darželyje, nebuvo atsižvelgta ir į tai, kad, pripažinus, jog Aprašo 11.2.2, 11.2.11 papunkčiai prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, skiriami pinigai vaikų maistui gali būti naudojami neadekvačiai, kadangi atliekamos maisto porcijos bus utilizuojamos, tačiau būtų galima šiuos pinigus panaudoti kokybiškai vaikui mitybai, jau nevertinant to, kad teismas, priimdamas sprendimą, iš esmės vadovavosi tik pareiškėjo nuomone, perrašė pateikto pareiškimo teiginius.

12. Pareiškėjas atsiliepime prašo atsakovo apeliacinį skundą atmesti, o pirmosios instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą. Pareiškėjas atsiliepime į apeliacinį skundą nurodo, kad:

12.1. Teismas išsamiai ginčijamame sprendime aptarė tiek konstitucinio asmenų lygybės principo reikšmę, tiek iš jo kylančius reikalavimus teisėkūros subjektams. Taip pat pateikė išsamų ginčijamų nuostatų vertinimą, įvertino aplinkybes, kurioms esant taikomas atsakovo nustatytas reguliavimas ir atsižvelgdamas į tai, kad skirtingas teisinis reguliavimas gali būti pateisinamas tik reikšmingais skirtumais, kurie gali būti objektyviai pateisinami, o atsakovo pateiktus argumentus vertino, dėl kurių tie patys asmenys yra traktuojami skirtingai, siejo tik su nelankytų dienų skaičiumi, o ne su asmenų padėties objektyviais skirtumais.

12.2. Teismas, vertindamas sprendimo teisėtumą objektyvumo ir proporcingumo principų kontekste, išsamiai įvertino ir pasisakė dėl atsakovo pateiktų argumentų, paaiškinančių ginčijamame sprendime nustatyto reguliavimo priežastis. Tai, kad teismas nevertino bylos aplinkybių taip, kaip tai palankiau atsakovui, nesuteikia pagrindo daryti išvadą, kad teismo sprendimas nemotyvuotas.

12.3. Aplinkybė, kad įstatymų leidėjas, savivaldybės institucijoms suteikia teisę ir pareigą organizuoti maitinimo paslaugas ugdymo įstaigose, nereiškia, kad savivaldybės institucijoms suteikiama neribota diskrecija. Savivaldybės taryba, įgyvendindama net ir savarankiškas funkcijas, yra saistoma įstatymų nustatytų reikalavimų ir bendrųjų teisės principų.

12.4. Atsakovas procesiniuose dokumentuose nenurodo jokių argumentų, esminių skirtumų, kodėl ginčijamais Aprašo atvejais yra taikomas kitoks reguliavimas. Taip pat atsakovas nepateikė jokių argumentų, kad tik ginčijamais Aprašo atvejais, ugdymo įstaigos patiria finansinių nuostolių. Taigi, pareiškėjo nuomone, atsakovo pateikti paaiškinimai dėl įstaigų patiriamų finansinių nuostolių, nėra nuoseklūs.

12.5. Atsakovo paminėta Aprašo 24 punkto nuostata tik suteikia ugdymo įstaigoms teisę pasitvirtinti vidaus tvarkos aprašą dėl vaiko lankymo (nelankymo) informavimo. Tuo tarpu atvejus, kada mokestis už maitinimą nemokamas nustato ginčijamo Aprašo 11 punktą. Nei paminėtame punkte, nei kitose Aprašo nuostatose nėra nustatyta, kad ginčijamuose Aprašo 11 punkto papunkčiuose nurodytų atvejų taikymas yra siejamas su informavimo apie vaiko neatvykimą momentu. Taigi, pareiškėjo nuomone, atsakovo argumentai, kad mokesčio už maitinimą taikymas nėra siejamas tik su praleistų dienų skaičiumi, visiškai nepagrįstas Apraše nustatytu reguliavimu.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

13. Nagrinėjamoje norminėje byloje pagal pareiškėjo Vyriausybės atstovo Vilniaus ir Alytaus apskrityse pareiškimą yra vertinama Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. 1-305 (2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) patvirtinto Mokesčio už vaiko išlaikymą Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatymo tvarkos aprašo ir atskirų jo nuostatų, reglamentuojančių pareigą mokėti mokesčių už vaiko maitinimą, atitiktis Konstitucijai ir įstatymams.

14. Pirmosios instancijos teismas, be kita ko, nusprendė pripažinti, kad Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokesčiai už maitinimą skaičiuojamas“ ir 11.2.11 papunkčio nuostata „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui, VAĮ 3 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytiems objektyvumo ir proporcingumo principams. Taryba apeliaciniame skunde su tokia pirmosios instancijos teismo pozicija nesutinka ir prašo šią teismo sprendimo dalį panaikinti.

15. Vadovaujantis ABTĮ 140 straipsnio 1 dalimi, šioje byloje priimtas pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrindumas ir teisėtumas tikrinamas neperžengiant apeliacinio skundo ribų. Byloje nenustatytos ABTĮ 140 straipsnio 2 dalyje nurodytos aplinkybės, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos. Atsižvelgiant į tai, šioje norminės bylos nagrinėjimo stadijoje bus vertinama Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunkčio nuostatos „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokesčiai už maitinimą skaičiuojamas“ ir 11.2.11 papunkčio nuostatos „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ atitiktis Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui, VAĮ 3 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytiems objektyvumo ir proporcingumo principams.

Ginčijamas ir su juo susijęs teisinis reguliavimas

16. Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. 1-305 patvirtino Mokesčio už vaiko išlaikymą Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatymo tvarkos aprašą, kuris reglamentuoja ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko maitinimo, ugdymo ir kitų reikmių tenkinimo mokesčių, lengvatų taikymo ir pateikiamų dokumentų lengvatoms gauti priėmimo Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas (toliau – įstaigos), sąlygas ir tvarką. Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. 1-595 Aprašas išdėstytas nauja redakcija.

17. Taryba Aprašą (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) patvirtino vadovaudamasi Švietimo įstatymo 36 straipsnio 9 dalimi (joje nustatyta, kad už sąlygų sudarymą vaikų ir mokinių maitinimui organizuoti valstybinėje ir savivaldybės ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokykloje atsako savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas), kitose ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokyklose – savininkas (dalyvių susirinkimas), Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 10 punktu (jame nustatyta, kad maitinimo paslaugų organizavimas teisės aktų nustatyta tvarka švietimo įstaigose, įgyvendinančiose mokymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo lavinimo programas, yra viena iš savarankiškųjų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų) savivaldybių funkcijų) ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (2018 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. V-1183 redakcija) (šioje Lietuvos higienos normoje nustatyti pagrindiniai ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo sveikatos saugos reikalavimai).

18. Apraše (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija), be kita ko, įtvirtintos šios nuostatos: „5. Už vaiko maitinimą ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse

tėvai (globėjai) moka vaiko dienos maitinimo normos mokestį už kiekvieną lankyta, nelankyta ir nepateisintą dieną“ (5 p.); „11. Mokestis už vaiko maitinimą nemokamas, jeigu: <...> 11.2. vaikas nelanko įstaigos dėl: 11.2.2. ligos, jei liga tęsiasi tris ir daugiau nelankyto dienų iš eilės mokestis už maitinimą neskaičiuojamas (jei mažiau nei 3 dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas), apie ligą informavus ugdymo įstaigą įstaigos nustatyta tvarka ir pateisinus dėl ligos nelankytas dienas per 3 darbo dienas nuo pirmos atvykimo po ligos dienos. <...>; 11.2.11. dėl kitų priežasčių, jeigu vaikas nelanko įstaigos 3 ir daugiau dienų, tėvams (globėjams) pateikus prašymą įstaigos nustatyta tvarka“.

19. Teisėjų kolegija, Nutarties 18 punkte pacituotą teisinį reglamentavimą aiškindama nagrinėjamos norminės bylos kontekste prieina prie šių išvadų:

19.1. Tiek Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunktyje, tiek Aprašo 11.2.11 papunktyje reglamentuojami mokesčio už vaiko maitinimą nemokėjimo atvejai, kuomet tėvai (globėjai) šio mokesčio nemoka už dienas, kai jų vaikai įstaigos nelanko turėdami pateisinamą priežastį, atitinkamai – dėl ligos (11.2.2 p.) ir „kitų priežasčių“ (11.2.11 p.);

19.2. Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunktyje įtvirtinta, kad mokesčio už vaiko maitinimą nemoka tėvai (globėjai), kurių vaikai įstaigos nelanko dėl ligos (asmenų grupė), jeigu jie apie tai „įstaigos nustatyta tvarka“ informuoja įstaigą bei pateisina nelankytas dienas. Pagal paminėtą teisinį reglamentavimą (i) tie tėvai (globėjai), kurių vaikai dėl ligos įstaigos nelanko daugiau nei 3 dienas – mokesčio už vaiko maitinimą nemoka visą vaiko ligos laikotarpį (t. y. nuo vaiko ligos pradžios), o (ii) tie tėvai (globėjai), kurių vaikai įstaigos nelanko dėl ligos mažiau nei 3 dienas – mokestį už vaiko maitinimą privalo mokėti ir ligos laikotarpiu. Pastarieji tėvai (globėjai) mokestį už vaiko maitinimą privalo mokėti nepriklausomai nuo to, kada (per kiek laiko) apie vaiko nelankymą dėl ligos jie praneša įstaigai. Taigi pagal Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunktį tėvų (globėjų), kurių vaikai įstaigos nelanko turėdami pateisinamą priežastį (dėl ligos), nevienodas traktavimas lyginant su kitais tėvais (globėjais), kurie nustatyta tvarka pateisina savo vaikų nelankymą, susietas tik (išimtinai) su pateisinamos priežasties trukme;

19.3. Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.11 papunktyje įtvirtinta, kad mokesčio už vaiko maitinimą nemoka tėvai (globėjai), kurių vaikai įstaigos nelanko 3 ir daugiau dienų „dėl kitų priežasčių“, jeigu jie „įstaigos nustatyta tvarka“ pateikia prašymą įstaigai (asmenų grupė). Pagal paminėtą teisinį reglamentavimą tėvai (globėjai) tuo atveju, jeigu jų vaikai dėl kitų priežasčių įstaigos nelanko mažiau negu 3 dienas, mokestį už vaiko maitinimą privalo mokėti nepriklausomai nuo to, kada (per kiek laiko) jie apie vaiko nelankymą „dėl kitų priežasčių“ praneša įstaigai, t. y. net ir tais atvejais, kai, pavyzdžiui, apie įstaigos nelankymą jie praneša iki pirmosios nelankymo dienos. Taigi pagal Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunktį tėvų (globėjų), kurių vaikai įstaigos nelanko turėdami pateisinamą priežastį (šiuo atveju – „kitos priežastys“), nevienodas traktavimas lyginant su kitais tėvais (globėjais), kurie nustatyta tvarka pateisina savo vaikų nelankymą, susietas tik (išimtinai) su pateisinamos priežasties trukme.

20. Tarybos sprendimo 2020 m. birželio 8 d. aiškinamajame rašte, formuluojant Aprašo 11.2.2 papunkčio nuostatos „jei mažiau nei 3 dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ tikslą ir uždavinius, be kita ko, nurodoma: „kadangi vaikų maitinimui produktai užsakomi iš anksto ir dėl tėvų nepakankamo informavimo apie trumpalaikę vaiko ligą, įstaiga patiria finansinius nuostolius, todėl paliekama nuostata skaičiuoti mokestį už maitinimą, kai vaikas serga mažiau nei tris dienas“. Atsakovo procesiniuose dokumentuose nurodomi ir kiti Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatų tikslai *inter alia* (be kita ko): siekis išvengti tėvų piktnaudžiavimo vaiko liga ir kitomis įstaigos nelankymo priežastimis; siekis sumažinti ikimokyklinio ugdymo įstaigų patiriamus finansinius nuostolius, kai maisto produktai vaikams maitinti užsakomi iš anksto pagal įstaigos pasirinktą grafiką ir sutartį su produktų tiekėju; išvengti pastebėtos praktikos, kai tėvai (globėjai) dažnai neinformuoja įstaigų, kad vaiko neatves kitą dieną dėl ligos ar kitų priežasčių.

Dėl ginčijamų nuostatų atitikties konstituciniam asmenų lygybės principui

21. Pareiškėjas abejoja, ar ginčijamos Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatos neprieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui.

22. Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs“. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto asmenų lygybės principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant; konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas reiškia žmogaus teisę būti traktuojamam vienodai su kitais bei įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai; konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas būtų pažeistas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės būtų traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas. Taip pat Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad diferencijuotas teisinis reguliavimas, taikomas tam tikroms vienodais požymiais pasižyminčioms asmenų grupėms, jeigu juo siekiama pozityvių, visuomeniškai reikšmingų tikslų arba jeigu tam tikrų ribojimų ar sąlygų nustatymas yra susijęs su reguliuojamų visuomeninių santykių ypatumais, savaime nelaikytinas diskriminaciniu. Konstitucinio Teismo aktuose ne kartą pažymėta ir tai, kad vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes; pirmiausia turi būti įvertinti asmenų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2016 m. spalio 27 d. nutarimą Nr. KT28-N14/2016).

23. Ginčijamas Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatas įvertinus Nutarties 19–19.3 punktuose padarytų išvadų, paminėtu teisiniu reglamentavimu siektų tikslų (Nutarties 20 p.) ir Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto teisinio reglamentavimo bei paminėtos oficialiosios konstitucinės doktrinos (Nutarties 22 p.) kontekste, konstatuotina, kad objektyviu pateisinimu skirtingai traktuoti tėvus (globėjus), kurių vaikai įstaigos nelanko turėdami pateisinamą priežastį, negali būti susietas tik (išimtinai) su pateisinamos priežasties (atitinkamai – liga ir „kitos priežastys“) trukme. Teisėjų kolegijos vertinimu, pateisinamos priežasties trukmė *per se* (pati savaime) nesudaro jokio pagrindo kalbėti apie tokius tėvų (globėjų), kurių vaikai įstaigos nelanko turėdami pateisinamą priežastį, skirtumus, kurie sudarytų pagrindą iš jų reikalauti sumokėti mokesčių už vaiko maitinimą už laikotarpį, kurį vaikas nelankė įstaigos, net ir tais, atvejais, kai, pavyzdžiui, apie vaiko nelankymą dėl ligos arba „kitos priežasties“ tėvai (globėjai) įstaigai jos nustatyta tvarka praneša nedelsdami.

24. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija sprendžia, kad Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokesčiai už maitinimą skaičiuojamas“ bei 11.2.11 papunkčio nuostata „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai.

Dėl ginčijamų nuostatų atitikties objektyvumo ir proporcingumo principams

25. Pareiškėjas abejoja, ar ginčijamos Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatos neprieštarauja VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintiems objektyvumo ir proporcingumo principams.

26. Atsižvelgiant į tai, kad šioje norminėje byloje pareiškėjas kvestionuoja ginčijamų Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatų atitiktį VAĮ įtvirtintiems objektyvumo ir proporcingumo principams, kurie ginčijamų nuostatų galiojimo laikotarpiu buvo įtvirtinti skirtingos redakcijos VAĮ 3 straipsnio nuostatose, nagrinėjamoje norminėje byloje turi būti vertinama, ar Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatos neprieštaravo VAĮ 3 straipsnio (2006 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. X-736 redakcija, galiojusi nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d.) 2 ir

3 punktams ir neprieštarauja VAI 3 straipsnio (2020 m. gegužės 28 d. Nr. XIII-2987, galiojanti nuo 2020 m. sausio 1 d.) 9 ir 10 punktams.

27. Nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d. galiojusios redakcijos VAI 3 straipsnio (2006 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. X-736 redakcija) 2 ir 3 punktuose buvo nustatyta: „viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: <...> 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; 3) proporcingumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus; <...>“. Nuo 2020 m. sausio 1 d. objektyvumo ir proporcingumo principai įtvirtinti VAI 3 straipsnio (2020 m. gegužės 28 d. Nr. XIII-2987, galiojanti nuo 2020 m. sausio 1 d.) 9 ir 10 punktuose, kuriuose nustatyta: „viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: <...> 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; 10) proporcingumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus; <...>“.

28. VAI įtvirtinto proporcingumo principo, kuriuo savo veikloje privalo vadovautis viešojo administravimo subjektai, turinys neatsiejamas nuo konstitucinio proporcingumo principo turinio. Šiuo aspektu primintina, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog konstitucinis proporcingumo principas, kaip vienas iš konstitucinio teisinės valstybės principo elementų, reiškia, jog teisės aktuose nustatytos priemonės turi atitikti teisėtus ir visuomenei svarbius tikslus, kad šios priemonės turi būti būtinos minėtiems tikslams pasiekti ir neturi varžyti asmens teisių ir laisvių akivaizdžiai labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2011 m. liepos 7 d., 2014 m. vasario 14 d., 2016 m. vasario 17 d., 2019 m. lapkričio 8 d. nutarimus).

29. Nagrinėjamos norminės bylos kontekste pabrėžtina, kad paminėtais objektyvumo ir proporcingumo principais privalo vadovautis *inter alia* viena iš savivaldybės atstovaujamojo institucijų – savivaldybės taryba, be kitų, turinti viešojo administravimo teises ir pareigas. Vadinas, Taryba Aprašu (norminiu administraciniu aktu) reglamentuodama ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko maitinimo mokesčio mokėjimą (nemokėjimą), be kita ko, privalo užtikrinti, kad (i) toks reglamentavimas būtų nešališkas ir objektyvus (objektyvumo principas), o (ii) jame įtvirtintos priemonės, skirtos šio Mokesčio surinkimui užtikrinti, atitiktų būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus.

30. Teisėjų kolegijos nuomone, proporcingumo principas, be kita ko, suponuoja reikalavimą savivaldybės tarybai nustatyti tokį ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko maitinimo mokesčio mokėjimo (nemokėjimo) teisinį reguliavimą, kuris sudarytų prielaidas pakankamai individualizuoti tokio Mokesčio mokėjimą: nustatytas teisinis reguliavimas turi būti toks, kad sudarytų prielaidas kiek įmanoma įvertinti individualią kiekvieno šį Mokesčių mokančio asmens situaciją ir, atsižvelgiant į visas svarbias aplinkybes, tokio Mokesčio nemokėti tais atvejais, kai turintis teisę tokį maitinimą gauti vaikas dėl pateisinamų priežasčių negali lankyti įstaigos ir dėl to maitinimo negauna.

31. Teisėjų kolegijos vertinimu, savivaldybės taryba, norminiu administraciniu aktu reglamentuodama ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaiko maitinimo mokesčio mokėjimą (nemokėjimą), turi išlaikyti pusiausvyrą tarp tėvų (globėjų), kurių vaikai įstaigos nelanko turėdami pateisinamą priežastį, teisėto intereso nemokėti vaiko maitinimo mokesčio už laikotarpį, per kurį vaikas dėl pateisinamų priežasčių negali lankyti įstaigos ir dėl to maitinimo negauna, ir įstaigų intereso užtikrinti, kad vaiko maitinimo mokesčiai būtų mokamas visais atvejais, kai maistas buvo pateiktas į įstaigą. Šiame kontekste akcentuotina tai, kad vienos iš paminėtų asmenų grupės interesai negali būti tenkinami kitos asmenų grupės interesų sąskaita. Proporcingumo principą atitiktų toks teisinis reglamentavimas, pagal kurį tėvams (globėjams) būtų įtvirtinta pareiga apie tai, kad jų vaikas negali lankyti įstaigos ją informuoti įstaigos nustatyta tvarka per protingą terminą nuo (iki) pateisinamos priežasties atsiradimo momento, o vaiko maitinimo mokesčio mokėjimas (nemokėjimas) būtų tiesiogiai susietas su pastarosios pareigos (ne)įgyvendinimu. Kita vertus, savivaldybės tarybos siekis, reglamentuojant vaiko maitinimo mokesčio mokėjimą, užtikrinti įstaigos

interesą, kad šis Mokestis būtų mokamas visais atvejais, kai maistas buvo pateiktas į įstaigą, negali dominuoti, todėl jo negalima pateisinti, pavyzdžiui, sutarčių su maisto tiekėjais sąlygomis (jų nebuvimu), kuriomis būtų sureguliuotos situacijos dėl maisto (ne)tiekimo vaikams, kurių tėvai (globėjai) per protingą terminą nuo (iki) pateisinamos priežasties atsiradimo momento įstaigos nustatyta tvarka informavo apie tai, kad jų vaikas dėl pateisinamos priežasties negali lankyti įstaigos.

32. Ginčijamomis Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatomis siektus tikslus (Nutarties 20 p.) įvertinus šių nuostatų atitikties objektyvumo ir proporcingumo principams (žr. Nutarties 27–31 p.) kontekste, konstatuotina, kad, įtvirtinus ginčijamą teisinį reguliavimą, pagal kurį „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ (Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 p.) ir mokestis už maitinimą skaičiuojamas tuo atveju „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ (Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.11 p.), įstaigos interesus (užtikrinti, kad vaiko maitinimo mokestis būtų mokamas visais atvejais, kai maistas buvo pateiktas į įstaigą) yra tenkinamas pažeidžiant tėvų (globėjų), kurių vaikai įstaigos nelanko turėdami pateisinamą priežastį, interesą (nemokėti vaiko maitinimo mokesčio už laikotarpį, per kurį vaikas dėl pateisinamų priežasčių (liga arba „kitos priežastys“) negali lankyti įstaigos ir dėl to maitinimo negauna).

33. Teisėjų kolegijos vertinimu, Nutarties 20 punkte paminėti teisinio reguliavimo tikslai galėtų būti pasiekti *inter alia* tinkamai reglamentuojant tėvų (globėjų) pareigą apie tai, kad jų vaikas negali lankyti įstaigos ją informuoti įstaigos nustatyta tvarka per protingą terminą nuo (iki) pateisinamos priežasties atsiradimo momento ir tokios pareigos (ne)įgyvendinimą tiesiogiai susiejant su vaiko maitinimo mokesčio mokėjimu. Atitinkamai atsakingos institucijos privalo imtis visų priemonių, kad sutartyse su maisto tiekėjais būtų įtvirtintos tokios sutartinės sąlygos, kuriomis būtų aiškiai reglamentuotos situacijos dėl maisto (ne)tiekimo vaikams, be kitų, ir tokiais atvejais, kai tėvai (globėjai) per protingą terminą nuo (iki) pateisinamos priežasties atsiradimo momento įstaigos nustatyta tvarka pateikia informaciją apie tai, kad jų vaikas negali lankyti įstaigos.

34. Apibendrinama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija sprendžia, kad Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ bei 11.2.11 papunkčio nuostata „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ neatitinka nešališkumo ir objektyvumo imperatyvų, taip pat prieštarauja proporcingumo principui. Vadinasi, ginčijamos Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 ir 11.2.11 papunkčių nuostatos prieštarauja VAĮ 3 straipsnio (2020 m. gegužės 28 d. Nr. XIII-2987, galiojanti nuo 2020 m. sausio 1 d.) 9 ir 10 punktam, taip pat prieštaravo VAĮ 3 straipsnio (2006 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. X-736 redakcija, galiojusi nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d.) 2 ir 3 punktam.

35. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė pripažinti, kad Aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ ir 11.2.11 papunkčio nuostata „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam asmenų lygybės principui, VAĮ 3 straipsnio 2 ir 3 punktuose nustatytiems objektyvumo ir proporcingumo principams. Kadangi pirmosios instancijos teismo sprendimo rezoliucinės dalies pirmoje pastraipoje netiksliai nurodytos teisės aktų nuostatos ir jų redakcijos, šiuo aspektu pastaroji rezoliucinės dalies pastraipa patikslinama.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 119 straipsnio 1 dalimi, 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Atsakovo Vilniaus miesto savivaldybės tarybos apeliacinį skundą atmesti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 11 d. sprendimą palikti nepakeistą, patikslinant jo rezoliucinės dalies pirmą dalį ir ją išdėstant taip:

„Pripažinti, kad Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. 1-305 „Dėl Mokesčio už vaiko išlaikymą Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatymo tvarkos aprašo tvirtinimo ir vienos dienos vaiko maitinimo normos nustatymo“ patvirtinto Mokesčio už vaiko išlaikymą Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatymo tvarkos aprašo (Tarybos 2020 m. liepos 8 d. sprendimo Nr. 1-595 redakcija) 11.2.2 papunkčio nuostata „jei mažiau nei tris dienas vaikas nelankė ugdymo įstaigos, mokestis už maitinimą skaičiuojamas“ ir 11.2.11 papunkčio nuostata „jeigu vaikas nelanko įstaigos tris ir daugiau dienų“ prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio (2020 m. gegužės 28 d. Nr. XIII-2987, galiojanti nuo 2020 m. sausio 1 d.) 9 ir 10 punktam, taip pat prieštaravo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio (2006 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. X-736 redakcija, galiojusi nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d.) 2 ir 3 punktam.“

Nutartį skelbti Teisės aktų registre.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Rytis Krasauskas

Ernestas Spruogis

Skirgailė Žalimienė